

Het wondere leven in onze duinen

Onder bovenstaande titel schreef Klaas Hulbos ooit een boekje over het duingebied van de Amsterdamse Waterleiding. Ik kreeg het boekje weer eens in handen bij het opzoeken van oude gegevens over deze duinen. Hulbos schrijft over de meeuwenkolonie op de Renbaan, onder Zandvoort en over de Grauwe Kiekendieven en de Wulpen in het duin. Ook de Griel, die tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw hier broedde, komt ter sprake. Vrijwel al deze vogels zijn uit de duinen verdwenen. Onder andere de toenemende recreatie en de komst van de vos maakten het duin als broedgebied voor veel vogels ongeschikt.

Toch valt het bij het weer eens lezen van het boekje op, dat Hulbos in 1969 vrijwel dezelfde klaagzang aanheft als wij geneigd zijn te doen. Zo miste hij ook toen al de Tapuit op zijn wandelingen en waren de Veldleeuweriken 'schrikbarend in aantal achteruit gegaan.' Grauwe Klauwieren waren er nauwelijks meer te bekkenen en ook de Nachtegaal hoorde hij haast niet meer. Hulbos wijdde deze verarming van de natuur vooral aan het toenemende bezoek aan het duin. Zo laat hij weten dat in 1925 ruim vierduizend en in 1958 ruim achttienduizend wandeldagkaarten werden uitgegeven. Naar zijn mening voor het overgrote deel aan 'jongelui afkomstig uit de nabij gelegen dorpen en steden en uit de kampeergelegenheden, die na de oorlog aan de duinvoet zijn ontstaan. Mensen die op hun manier van de natuur willen genieten en recreatie zoeken, maar met hun luidruchtigheid de rust van dit gebied verstoren.' Dezer dagen fietste ik op een zondagmiddag door het duin, direct ten noorden van het dorp en hoorde

over een afstand van nog geen kilometer zeker drie Nachtegalen zingen. In plaats van achteruit is het aantal broedgevallen van deze vogel de laatste tientallen jaren sterk vooruit gegaan. Het blijkt dat er naast negatieve ook positieve ontwikkelingen gaande zijn. Wat dat betreft herinner ik me een gesprek met Jan. P. Strijbos die mij vertelde dat er geen Gekraagde Roodstaarten meer in het duin voorkwamen. Zijn begeleider bij de filmavonden die Strijbos jaarlijks in Noordwijk verzorgde, corrigeerde hem met de opmerking: 'dat komt omdat je vroeger dag en dagelijks bij zonsopgang in het duin zat en nu maar zo nu en dan een middagje. Die roodstaarten zitten er nog wel, maar je hoort ze niet.'

Hulbos wijdt in zijn boekje een apart hoofdstuk aan de jacht en de jachtopzichters. Zo voert hij de oude Engel van der Meulen, die in een huisje nabij het latere Oosterkanaal woonde, ten tonele. Uiteraard heeft hij geen kwaad woord over bij de

drijfjachten op Fazanten en Snippen die, zij het dan buiten het broedseizoen, de rust verstoorden. Over zijn belevenissen als jachtopzichter in de AW-duinen schreef een jongere Engel van de Meulen ook een boekje. Dit boekje gaat vooral over de voortdurende strijd die hij met stropers moest voeren. Mogelijk komt dit boekje in een volgend rondje nog eens ter sprake.

W. Andelaar